

Lähettilä: [Muhonen Riitta Lapin hyvinvointialue](#)
Aihe: Lapin aluehallituksen kokoustiedote 16.3.2026
Päivämäärä: maanantai 16. maaliskuuta 2026 16:05:47

Hei!

Alla on Lapin hyvinvointialueen aluehallituksen kokoustiedote 16.3.2026 pidetystä kokouksesta.

Lapin hyvinvointialue uudesta rahoituslaista: Jos rahoitusta leikataan, täytyy myös lakisäateisiä velvoitteita vähentää

Lapin aluehallitus käsitteli hyvinvointialueen lausunnon uudesta valmistelussa olevasta hyvinvointialueiden rahoituslaista.

Hyvinvointialueen mukaan Suomen hallituksen lakiesitys heikentäisi hyvinvointialueiden rahoitusta. Riittämätön rahoitus heikentäisi palvelujen kehittämistä ja valtakunnallisesti yhdenvertaisten palvelujen toteutumista. Lakisäateisten palvelujen saatavuus ja laatu ovat riskissä huonontua, jos rahoitusta vähennetään. Lisäksi alijäämien kattaminen kohtuullisessa ajassa vaarantuu. Jos rahoitusta leikataan, täytyisi myös lakisäateisiä tehtäviä vähentää.

Jos palvelutarpeen kasvusta huomioitaisiin 80 prosentin sijaan vain 60 prosenttia, ja määräaikainen 0,2 prosenttiyksikön korotus poistuisi, rahoitus heikkenisi merkittävästi. Lapin hyvinvointialue on muodostunut yli 20 organisaatiosta, jossa sote-palvelut on tuotettu todella hajautuneesti. Siksi sote-uudistuksen muutoskustannuksia kertyy vielä vuoden 2027 jälkeenkin, minkä vuoksi 0,2 prosenttiyksikön määräaikaikorotusta ei pitäisi poistaa vaan päinvastoin kasvattaa.

Siirtymätasaus tulisi poistaa kokonaan asteittain lähivuosina. Siirtymätasaus on leikannut Lapin hyvinvointialueen rahoitusta vuosina 2023-2025 yhteensä 157 miljoonaa, eli lähes koko 173 miljoonan alijäämä johtuu siirtymätasausleikkauksista. Hyvinvointialue kritisoi lausunnossaan myös jälkikäteistarkastusta, joka ei huomioi kunkin alueen todellisia alijäämiä, vaan hyvittää myös ylijäämää tehneitä alueita.

Lapin hyvinvointialueen mukaan alueelliset kustannuserot ja ikääntymisen erot pitäisi huomioida rahoituksessa nykyistä paremmin. Lapissa ja muilla laajoilla ja hajanaisen palveluverkon alueilla palvelujen tuottamisen yksikkökustannukset ovat muuta maata suuremmat. Saaristolaisuuden lisäksi pitäisi ottaa huomioon myös muita maantieteellisiä erityisolosuhteita.

Rahoituksen pohjana käytettävien tietojen pitäisi olla kattavat, yhdenmukaiset ja ajantasaiset. Tietojen keräämisestä pitäisi säätää laissa, jotta tietojärjestelmiä kehitettäisiin tuottamaan yhtenäisiä tietoja.

Muita päätöksiä

Aluehallitus merkitsi tiedoksi yhteenvedon saamelaiden totuus- ja sovintokomission ehdotuksista. Komissio esittää muun muassa, että Saamelaisen psykososiaalisen tuen yksikön eli Uvjan toiminta tulee vakinaistaa. Saamelaisilla tulisi olla mahdollisuus valita omakielisiä ja kulttuurinmukaisia palveluja koko maassa. Oppilaitosten tulisi järjestää saamen kielet ja kulttuurin huomioivaa sote-alojen koulutusta. Koulutuksen vastuuyksikkönä ja koordinoijana toimisi Saamelaisalueen koulutuskeskus. Nykyisen sote-henkilöstön osaamista saamen kielissä, kulttuurissa ja historiassa täytyy vahvistaa.

Kuávluhaldáttás merkkii tiáttun čuákánkiásu sámmilij tuotávuotá- ja sovádáttámkomissio iávtuttásáin. Komissio iávtut eereeb iárrás, ete Sáámi psykososiaallii torjuu ohtáduv áđai Uuvjá toimá kalga toohád pisovázžán. Sámmilijn kolgáččij leđe máhđulášvuotá valjiđ jiejjáškielálijđ já kulttuurmiáldásijđ palválusáid oles enámist. Oppálájádásah kolgáččii ornid soti-suorgij škovlim, mii váldá vuotán sámi Kieláid já kulttuur. Škovlim ovdásvástádásohtádáhhán já koordinisten toimáččij Sáámi máttááttáskuávdáš. Tááláá soti-pargovievá máttim sámi Kieláin, kulttuurist já historjást kalga nanodiđ.

Guovlluráđđehus merkkii diehtun oktiigeasu sámiid duohtavuohta- ja soabadankommišuvnna evttohusain. Kommišuvdna evttoha earret eará, ahte Sámi psykososiála doarjaga ovttadaga nappo Uvja doaimama galgá dahkat fástan. Sápmelaččain galggašii leat vejolašvuohta válljet kultuvrralaččat heivvolaš bálvalusaid iežaset gillii olles riikkas. Oahppolágádusat galggaše ordnet sosiála- ja dearvvašvuodasurggiid skuvlejumiid, mat vuhtiiváldet sáme gielaid ja kultuvrra. Sámi oahpahušguovddáža galggašii nammadit dáid skuvlejumiid ovddasvástádusovttadahkan ja koordinerejeaddjin. Dáláš sode-bargoveaga máhtu sáme gielain, kultuvrras ja sámiid historjás galgá nannet.

Vu'vddhalltós mie'rkki teáttan o'htekeásmoóžž saa'mi tuóttvuótt- da suáváduóttkomissio e'tkkoózzin. Komissio e'tkkad ouddmiárkkán, što Sáá'm psykososiaal'laž tue'rj juákkaz le'be Uuvj toi'mmjummuž álgg pōóžžted. Sá'mmlain oōlgči lee'd vuei'ttemvuótt va'lljeed jiijjáškiöllsaž da kulttuurmeáldlaž káázzkōózzid juō'kká'rnn jánmest. Máttstroi'ttel oōlgče riáššád soti-sue'rji škooultōózz, mii váldd lokku sáá'mkiōlid da kulttuur. Škooultōózz vasttōsjuákksen da koordinō'sttjen toi'mmje'či Sáá'm škooultēmkoōskōs. Ánn'jōž soti-tuájjažkáá'dd silttummuž sáá'mkiōlin, kulttuurást da historiast álgg ravveed.

Aluehallitus päätti, että hyvinvointialue hakee saamen kielilain 31. pykälän mukaista valtionavustusta tälle vuodelle yhteensä 100 000 euroa. Summasta 30 000 euroa käytettäisiin käänös- ja tulkkauskuuluihin sekä 70 000 sijaiskustannuksiin, joita syntyy, kun työntekijät opiskelevat saamea. Hyvinvointialue aikoo tiedottaa oikeusministeriötä rahoituksen todellisesta tarpeesta. Rahoituksen leikkaukset vaikeuttavat saamen kielilain toteuttamista.

Kuávluhaldáttás meridij, ete pyereestvaijeemkuávlu oá sáámi kielálaavá 31. ceehi miáldásii staatátorjuu taan ihán ohtsis 100 000 eurod. Taan summeest 30 000 eurod kevttuúččii jurgálem- já tulkumkoloid já 70 000 sajasáškoloid, moh

šaddeh, ko pargeeh loheh sãmikielâ. Pyereestvaijeemkuávlv áigu tiedettiđ riehtiministeriö ruttádem tuodâlii táárbust. Ruttádem keeppidmeh vádásmiteh säämi kielâlaavâ olášuttem.

Guovlluráđđehus mearridii, ahte buresveadjinguovlu ohcá stáhtadoarjaga sámi giellalága 31. paragráfa vuodul dán jahkái oktiibuot 100 000 euro. Dán supmis 30 000 euro geavahuvvošii jorgalan- ja dulkongoluide ja 70 000 sadjásašgoluide, mat bohtet das, go bargit lohket sámegeiela. Buresveadjinguovlu áigu dieđihit vuoigatvuodaministerijai ruhtadeami duohta dárbbus. Ruhtadeami unnideapmi vádduda sámi giellalága ollašuhttima.

Vu'vddhalltös tu'mmji, što pue'rrvâájjamvu'vdd oo33 sää'mkiöll-lää'jj 31§ meâldla riikkveä'kkvuodđ tãn ekka õhtse'žže 100 000 eu'rred. Tie'ggin nu'tt 30 000 eu'rred áânčeš jáárglá'ttem- da tu'lkkkeemkoolid di 70 000 sâjjsažkoolaid, kook šâ'dde, ko tuâjjla mátt'tá'tte sää'mkiöl. Pue'rrvâájjamvu'vdd äigg teáđted vuõiggádvuõttministeria teäggtoõzz tuõdlaž taarbást. Teäggtoõzz čuõppmõõžž heátt'tá'tte sää'mkiöll-lää'jj čõõđ viikkmoõžž.

Hyväksyttiin sopimus Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin hyvinvointialueiden tietohallintoyhteistyöstä. Nimettiin Lapin hyvinvointialueen edustajiksi yhteisen tietohallinnon neuvottelukuntaan varsinaisiksi jäseniksi Kalle Huusko, Marja-Leena Laitinen, Timo Peisa sekä varajäseniksi Marja-Riitta Mällinen, Terje Juutilainen, Outi Keinänen sekä yhteisen tietohallinnon johtokuntaan varsinaisiksi jäseniksi hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela ja tukipalvelujen toimialajohtaja Mikko Häikiö sekä varajäseniksi sote-palvelujen toimialajohtaja Miia Palo ja henkilöstöjohtaja Marjo Kuittinen.

Päätettiin liittyä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämään yhteishankintaan, jonka tarkoitus on myydä Esko Systems Oy:n osakkeet ja kilpailuttaa Esko asiakas- ja potilastietojärjestelmiä koskeva palvelusopimus.

Merkittiin tiedoksi nuorisovaltuuston toimikauden väliarviointi, toimintakertomus vuosilta 2024-2025 ja talousarvio vuodelle 2026. Myönnettiin Ainomaija Mäenpäälle ero nuorisovaltuuston jäsenyydestä ja vahvistettiin uudeksi jäseneksi Hilda Musta ja varajäseneksi Nelli Turunen Inarista.

Merkittiin tiedoksi Lupa- ja valvontaviraston huomautus, jonka mukaan muistutusten käsittely ei ole kaikilta osin toteutunut kohtuullisessa ajassa. Virasto pitää tärkeänä, että hyvinvointialue järjestää aiheesta koulutusta sekä seuraa vastausten käsittelyä, sisältöä ja laatua.

Hylättiin oikaisuvaatimus, joka koski Vilkkä-rakennuksen sisäilman parantamistoimia.

Merkittiin tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriön selvitys hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisesta vuonna 2025. Ministeriön mukaan hyvinvointialueet ovat järjestäneet sote-palvelut edellistä vuotta paremmin sekä paremmin kuin julkisessa keskustelussa esitetään. Esimerkiksi perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsy on nopeutunut, ja

hoidon jatkuvuusmalleja on kehitetty kaikilla hyvinvointialueilla. Lapin hyvinvointialueella ympärivuorokautisten asumispalvelujen piirissä on keskimääräistä enemmän asukkaita.

Hyväksyttiin neljän hoiva-avustajan palkkaaminen vammaispalveluihin Pihlajarinteen asumisyksikköön. Rakennuksessa ei ole automaattista sammutusjärjestelmää, minkä vuoksi lisäresursseja tarvitaan poistumisturvallisuuden varmistamiseen.

Myönnettiin Pertti Hemmingille ero henkilöstöjaoston jäsenen tehtävästä sekä valittiin tilalle Jarmo Siivikko ja varajäseneksi Mikko Koivulehto. Hemminki on pyytänyt eroa muiden luottamustoimien vuoksi.

Merkittiin tiedoksi, että ennusteen mukaan viime vuoden tilinpäätös olisi reilu 4 miljoonaa ylijäämäinen. Vielä viime kesänä tulokseksi ennustettiin 27 miljoonan alijäämää.

Tehtiin muutoksia talous- ja asiakasmaksuasioiden toimivaltuuksiin.

Hyväksyttiin vastaukset valtuustoaloitteisiin, jotka koskivat apuvälineiden lainausprosessin kehittämistä sekä vaihdevuosien parempaa huomioimista perusterveydenhuollossa.

Rovaniemen alueen tilatarveselvityksen luonnosta koskeva asia jätettiin pöydälle.

Lisätietoja:

aluehallituksen puheenjohtaja Timo Peisa, timo.peisa.lh@lapha.fi, 040 8410 311
hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela, jari.jokela@lapha.fi, 040 5323 998

Riitta Muhonen
viestintäjohtaja
Lapin hyvinvointialue
040 524 5270
riitta.muhonen@lapha.fi
lapha.fi